Книжная палата

Дерригача мехкий пролетареш, цхьаьнакхета!

Арахула 5-га шу ду

НАЬСАРЕН ОЛХОЗХО

№ 6-7 (89-90)
КИРАНДИ
21
январь
1940 шу.

Уха номера [illegible]

СУ Наьсарен ВКП(б) Райкоман [illegible] орган

Тахан ялхайтта шу дуз дерригача дуьненан тlарча къахьегамхой сийлахь-зоккха баьчча Владимир Ильич Ленин веллера дийнахь дуз.-

Сталинга хьалхие а йолаш ленински новкъа

16 шу дlаделла адамийн сенан Владимир Ильич Ленина дlера вели хьиакера дог детта ца луш сецаьча дийнахь дуз. Ленин велахь болча кхана этгара халагlа доле во дара тарра накъа баьккхар болхлой классн лаьттан шера тlера берриге къахьегамхой.

Дуьнен адамашта мукъалесен иразан бода накъ сийрдаьккхар Ленина. Цо кхо а бир, кхо а кхийир болхлой классан революционни парти, нерачча тайнарара парти, болхлой класси къегlа бола империаьн капитализмана штурме а бирзр. Сийлахь йоккха Октябрьски социалистически революци, котйоккхе кlешал а делар.

Ленин советски пачхьалкхан — пролетариатн диктатурин да а из хьиьяр a вa. Цо дуьненча мехкагlашта дукхалерча къасесне дlа ца доллийтш дlеси тар советий lа дал, исан болаш а культура а къахьаьла дийнах дерlба тlалбаьра новкъа баккхар.

Ленин эйхера дlаьвина, iа лазмате йlкхий идейни тlе болча а йита, адамийн обшество коммунизмехьара йоле гениальни идеяш а йита.

Парти цхьа денчах воьн кlергтача гlайlанан хиланастьа денаиьа сийлахь воккхача Ленина партигlара учеников и соратник а волча новкъаста Сталиний дуьненча — ленински воккха чехадалел новкъаста. Новкъаста Сталина ерригача большевистски партийн хьагера дуь бира сийлахь йокка партии члена цlа вахта кхиба а цlена ленин. Цlарчанчlера бlаргаса сайн партийн цlала лерое, болхлой классан диктатура лерее а чlогlе а болхлой лерее а цхьогlе лерее а дерригча мехкашца чlогlие а, Советски Социалистически Республикийн Союз чlогlие а шерlе а, вай сийлахьара цlе эхар чlагlае, дерригча дуьнен къахьегамхой союз — III коммунистически Интернационал чlогlае. Ер ленинан байрамалах дал новкъаста Сталина — Ленина гlуллакх дlахо схьадаьна сийлахь воккхача гениальна кхедаьллича дерригача адамий цlарах боьрдуз.

Гlазбакеш адамий мостагlий-троцкисташ, зиновьевхой, бухаринхой, буржуазин националисташ — партега девнаш воьш шоей тийшача беках дагакхоьбарш чекхдаккхар йийда вай iойргт [illegible]. Цар безам хиниб вай мехка социализм котбьей йиш йолаш хиларах боле тешам болхлой классагаре, советски адамашкара дlадаккха, большевистски партин цlаьна йоле, советски lедал социалистически революцин кlелаьге.

Ленина гlуллакх дlахо кхуьача сийлахь-воккхачоа, вай хьаькъалерча баьччана, хьехархочоа новкъаста Сталина дойшер тийшербоьх бошларраьша тийшача белах дагакхоьбарш. Хувшабеннарий тийшача белах къагlерарех лорабь Ленина хьехам къахьаьбар новкъаста Сталин, къахьа берриге партийн адамийн новкъастагlий бlаьа а бер.

Лергlоналаш бола Ленина чехьам болхлой классн революционна къасвахан лерача спытилш ккхий бlаьб новкъаста Сталина, СССР-е коммунизм котьерг хиларах болабозбе могаргловача гlаьшмаш партийн а берриге къахьегамхой а кийчьааб.

16 шу да Ленин волцаш вай доха а къуьса а. Ленина кlанч тешаме хиларш, сталински дуьне тешаме хиларш вай хьаьт а дийнахд, дlаво вот а дуьрдд.

Новкъаста Сталина къастам бен цlанна СССР-е социалистически хьаьгара йоле программа, кlента ю мехкашна программа аьтеlоний а йоле чехьаьллаьрна къуьрлен доладаьн хьаьлие а ленински.

Новкъаргlоначш кхи-й вай пачхьалкхие, бlаьрге гlатбхцаш дадаьб кун нен.

Ленина, воккхача шера вай мохк кlента дlадоккхаш мера баглишр болам бела хилар. Хl-та кlаьна СССР-а хиннаб динатlа тайлех йола заводаш а фабрикаш а йолаш мехк бола индустриальны мехк.СССР-а хиннаб дукха а бола хьаркой культурни земельгlаьни вилар lапшаьнча бенаьнча колхозийн нехьтта болахьа бол мехк. СССР-а хиннаб сага сага эксплоатаци ена кхьа вlалла а куррахйни кlантадь дlадаьхкал болу, советски обшество мохк нитташ бола болхлой, хьалой, интеллигенция социалистически кlешlйй гlуллакхаш дере дlадолорчу гlа а бахаш а бола беш а бола, кlерачна къасагера, сталlара, лерара богло lашаьшть бола, культура, гlилм, искусство, литература дерригча адамашна кхьача бола мохк.

Советски строй кхачалурглдаьх мохки дукхьала могласт а доьлгрдовах СССР халкхий даглагlал, советски патриотизм, вай халкъо народ нимно-политически цlаьла.

Иштта а Ленина васнетан кхочлаьиргдаьх тlеьларча советски адамий турпалхерача къовсамехь нетда.

Ленина гlуллакх лергlоншила. Вай мехка социализм котьнкхоьн, кlьетга шу чу вайна бlарга а гу Ленина гlуллакх дийна кхьае дахар.

Ленина идеяш лергlоншила. Серех хиннаб дерригча советски адамашна — кхьалачи дерригча мехкий къахьегамхой гlайлахаш боле нигн Ювьне вайна ха а хьа: СССР кlерачча котьлено дуьнен нехьашта кхьера социалистически революци кхаза дукхагlа хуьвийн.

Ленина гlуллакх, Ленина идеяш лергlоншила хlаьнна гьпна большевистски партийн советски адамашта керте, дуьне коммунизма керте хаьт вай хьаькъалерен гениальни баьчча новкъаст Сталин. Сталинаьх а Ленина уйлаш гlуллакхьш. Сталинца да дерригча Ленина хьаьнекалие сийлахь воккхачие. Сталина тlаьнера Ленин ва. Хlата советски адамаш, турпалхой адамаш, дохьц довцаш чlогlа Сталинца тоьш а теш, ленински сталински партега хьалхие а йолаш тешам бен шо хаьнча мастлесаьш а доьл.

Ленина идеяш кхаш а дерригча а котьллов а СССР котьлерча дерригча дуьнен кlа [illegible]

В. И. Ленин и И. В. Сталин Горкахь (1922 ш.).

ТАСС-ан фото-хроника

ЛЕНИНАХ СТАЛИНА

Сайн сийча доьхна ца лоьр долча В. И. Ленинах кхо. Из кхо шо ма дерра бусцам болабан дика, сийрда сийлахь-дахаш дlайла кхиаш хулла неларлинаш кхаьт. Дукхагlа болча, цlа оьзаьча публицистика, кходожественни литература, искусство мастерна болм хlана къадаржа нарагlадахнарех дина къаьга дараш хетарьа Ленина. Цхьавакьар. Ленинах дийцича а хьаьча а дерригчоь этгара дикагlа дар, этгара уйла лат шагlа дар, этгара сийрдагlа дар — из ду шунах новкъаста Сталина, Ленина сийлахь воккхача соратника хьаьнар, вайн баьр.

* *

„Юххьаьнца Ленинца хьаьшаш кхетар из 1903 ш." — йаьхар новкъаста сталина 1924 ш. 28 январе кремлевски курсантий вечере. Из хьоьнш хеллар а бlаргкхьаьлара, сибирски ссылкера кlешай кхьиэтахь хьаьнар кхарсен дар.

„Шьаьбахьа, цо сона чу дитар, — йаьхар новкъаста Сталина, — парте чу аз бола бехча ерригча хена сонера ыlа ца къастина хина, lаlдаьхье шера-угдоца дика дитар."

Ленин „моллагlа вола сацуа" вай — иштта бар Сталина шу хиникхьа а бени чlогlа тешам. Из — „къовсаме котрахьлар дохьцаш парти текхачча долча эрсий революционни болнемагlакахьшна хьахаьхкаш а хьархашдавахьна кхьувлан во боле лексlбергча хийларара хьалхие леллер, хоамаш кхьача."

* *

Юххьанца новкъост Сталин Ленинах кхеттар 1905 шера декабре большевикийн конференци Таммерфорсе (Финляндия). Сталина бlаргашта хьалхашха уттар Ленин хулла доьлхьча тайнара цхьалийн хьацн долча хилар:

„... Из сийна херлача дуккхача жьалы, цхьалаьн молла lаш а кхарош сацина болча адамийн этгара кlоргагlча „хьеакьяшчарна" дукхагlа къинхи кердаъ баьчча хилархо тара Ленина этгара чlогlагlа йола сагlйолах шaь a."

Конференци дахьча Ленина къомаьнан кхьаьх новкъаста Сталина йоехар:

„Уьш дар ерригa конференцин гlорльча гlойдавааш нехьальнаца доле, уйла йоьа доле къамельш."

Сталина иштта къастам бу Ленинах-оратор:

„Хувьш болсача тайнара бола пекьбера къо, оргументацин цхьалани къастамаш, ловцен массане а кхетаду декаш, сурйаш довцаш хилар, хетамшера етташ дала корта бlогора боьлхьча мастагl эффектни декаш довцаш хилар..."

Шолгlа бlаргекьйла новкъаста Сталина Ленин 1906 шера Стокгольмски парти съезде. Большевикаш цу съезде кlезигагlа хилар.

„Сона юххьанца кlета вьйр Ленина эшшьача роле," — йоах новкъаста Сталина. Цхьавакьар, цо „Ленина йирший оьгlгнаньарчар уйла кердача тlемашта, тlаьргlбала котяхна кlезаа йола къоьшара гурмет... Бlаьрахьина ведзар Ленина дукьал бараьшта, Стокгольмски съезда котбьннаршта — Плехановна, Акселърода, Мартовна, къаберашта, уж геттара кlезигте тара бер большевикаш болча котбьннаршта, хlана вьла Ленина ше къастам боьшца нехьаьшевизаьна вьла крьтка чу щера гlа. сала долча тайнара, дийна мосттег йитаннар."

Новкъаста Сталина шуь тlехьагlа Ленин бlаргвевйр 1907 шера Лондонски парти съезде, шега котбьннаьшна большевикаш хилар.

„Сона юххьанца кlета вьйр Ленин котваьннача роле, — белгал ду Сталина. Ленин тара вешнр котлонш корте бlогора боьлхаш болча баьчча: „Вешпа, дукхьал котало кьахьачул тlемьагlа хулар из къаьста фийнагlа а зувшагlа а."

„Ленин революциа кььяр." Революционни леlамий гений, lалама воккха революционни хьалхие лелара мастер — иштта къастам бу новкъаста Сталина революцен кхьи хиларах тарра Ленина.

„Гениальни хlама гуш хилар, тlехьалгlаш лаэтача хулаш долча гlулакхий чура чулоаьи чекка хьалуьве шум дукхьа кхулен маьрс хилар — из да революционни болмаш хоммарийна нийса стратегия лелабьча гlулакхий нийса некъ белгалбаьрча шуьна новкъаста даш хиина Ленина доьлла гlулакх."

* *

lаламате воккхагlа йола Ленина вокхьа сийле, хьаьц новкъаста Сталина Ленин ваьча дийнахь дехьа 50 шу, дузача денга, „латт" „план" кlаьхьна йолавьхашьб а „плана" автореьш хьанашта цун сийбат къаьстам боллаш довза хала долаш хинначча кхьа меньшевистски организаци „плана" берригa вlаьрам шо хьийбийлле хиларг, кlьата, из кхьа а

(Юххьадаьа 3-гlа агl. хlа да)

ЛЕНИНАХ СТАЛИНА

(Ур хиндерг дь. Хьалхарчунз 1 агl. тlе хьажа).

(Ур хиндерг дь. Хьалхарчунз 1 агl. тlе хьажа).

бийлла, меньшевикий организацеши дlа-са хецадалара дуьхьал хьакхьалла атака йолаьхилярши. Практикий ерриге уйла цу дешв тlа я гулъеш. Хlана хьича дуьцар дар парти йолаш хилярах дар, партеннартки хьарама дар".

„Фу де дезэ?". „Пол хьалхашхаьа, шин тlа тlехьашхаьа" хьараш санна долчи шин хеза кинашш тlа дегlейоллаль йола парти йиэшейоллара ленински план котьлара „пара клиар шийа тара дуьйнена хьа йолаш йолчу йлашш кхотачени чlоргlыьнжи йолча коммунистически партена".

„Шин тактика", „Кхоетий вертаво" хьача шин хеза брошюраш тlа дегlейоллаль йола ленински революцин тактически план котьлара „пара йиллар из баьхьн долаш кlанз вай партес дуьнен империализман ларадц эгеш й-гол революционни тактикалла".

Большевистски партес адамлен историчу Iальхамате дохкагlа дола гlуллах дьа-кхьаьгенной коммунизм хьалзара наьгха тlа баьхаб.

„Ленина сийлахь-йоккха латт, эгера хьаьнагlа, цо, Советский Республики хьа я ю, дуьна шийца дерригча дуьнен iойбаь бохахча дур... йола догдохкхига йовха хилар, помещиккий капиталистийн дола дукха хурт ца хилар, кхьаьгаман пачхьаьл кхьаьгамной шовй мохаш тlаккхийтарца хьаде йиш хилар, кхьаьгаман пачхьаьл, сегала я йоьлаш, ахьтта хьаде дезаш хилар дlахокхарш, Цунца цо дерригча дуьнен боцлойн ахарсоц делаш потадо мухьаьбацрж йолча догдохкхига. Цунна ловцша а цу Ленина шерих кхьаьгамлойн эксплотацена кlал лаьтта дукхача хьаьхн эгара дукхагlа алац йола шин эшна хилара баьхьар."

* *
*

Хьахатlера, дикагlа вола, дукхазалашагlа вола, гlеивльнагlа вока Ленин учени нохваьст Сталин массера а тешшне ца шой хьаьрачоен. Ленинах ланзагlа а бола бола сего ловца дезачи гlуллакхий буссйн, ацина болаш беш. Малла шой хархарчо кхоьйнхьст Сталина гlо... кхьаьна дола ... довташ Ноьхьаьст Сталина ..

„Хархарчо ... шой депутатхьара хьаьйа дола уж шой ... ... болаш тlа бусциэ; уж шой бола тlа политически объясьнелей боарлача кхочуш ... ла ца лугаш; уж ленински тайпарча политически деттелий носта тlа бусцш; уж Ленина санна, сийрен кхьаьстам болаш бола деттлоциш хуьлаш; уж Ленин хьичча бесса тlеме кхьаьа хиара на лушн ... кхьаьна болаш хьаьгайн кхьаьгам хуьлаш; уж гlуллах чолхане хила долачи горизонте ... бага а бола хиерах лучаьр ... болаббичча массе а тайнарча бохараш, бохарна тера долчох мукха болаш хуьлаш, уж массе а тайнарча бохара тера долчох Ленин хиннача бесса мукха болаш хуьлаш; уж массе ... ориентаци а дерригча ... тlерадахарийн массе ... учет а хеш долча чолхенерча дешай кхьаьстам беш Ленин хиннача бесса хьаьхьали сих ца лу... Ленин хиннача бесса баьхьн тешаме хуьлаш; уж Ленина дезаш хиннача бесса шой адамаш дукхадезаш хуьлаш".

* *
*

„Дагахьбелаш, дукхавезаш, Iоккаделаш вай Ильич, вай хьехархо, вай баьчча.

Кьовсалаш, ... чура баргаш а ... баргаш, ... Ильича санна.

Керла вахар, керла бит, керла культура ... Ильича санна.

Шеокха а бала тlа ... дар ца деш ма ... , кlант хьача Кьовгогкхо кхалдо ... сийлахь-йоккха ... дар, — дуьна ... Ильича ... ".

... Сталина ... вола цу ...

Из кlьадала ... партена ...

Ленин — „Iоргачу ...". ... Iальхамате сийлахь-йоккха ... „Ленин", ... хьаьхна ... еш ... Ленинан ... Ленинан ...

Сталина массера а гуч ... хьалхашка ... дола Ленина хуз.

Сталина йоттук дола ... дукха а вола, ... Ленина. Сталина Ленина санна вола дукхазалаш ... учени ... дукхалаш ... а хьехаро хиннеш.

„Нохвьоста Сталина, гlолтlа а хьо, йо.. ... Ленин дийна ца хилар! Халача хана хьаьхна а хьаьхна, бола а баьхьо. Хьехархо ... из вай фу ... хьаьчабаьхьанаб, вайга фу дуьйнина. Радьа хургвар Ильич" (Микоян).

Новхьоста Сталина диллла эгара дикагlа, эгара баьхьаьа, эгара уйла чакхйоллашегlа дола Ленина хуз, сийлахь-йоккхагlа адамлен генен хуз. Шой сийлахь-йоккха хьехархо нен дукхаезар, сий дар, хоеставар да-кх Сталина адамашна!"

Сталина хуз Ленина учених, — тахана Ленина хуз диллла хьа вечча. Сталинах доккха баьхьдареш дуьйнарна цо Ленина хуз диллараш мера, кхьадола делаш, кхьадола хьамаьхаш кордаргlеш хьона.

Художественни дешаш вокхача мастеро *Анри Барбюса*, Сталина кхьаьхьаьа йола деррига адамлен уйла хьа я кхийнхьеш, кхьадо: „Ленин вайн революционнераш болча мог санехьа а. Цкьайкхада, ала йиш я, Сталина чу санна кхьаьнигна а чу Ленина уйлан кхоам деш. Сталин — из тахана Ленин ва".

Хlа, Сталин — из тахана Ленин ва. Кхьаьгамхоштв деррига делаш дукхаезаш шой баьчча, хьехархо новхьост Сталин сийлахь-йоккха Ленина гlуллах дlаво хьзьар, ...

В. И. Ленин (1921 ш.).

ТАСС-ан фото-клише.

Владимир Ильич Ленин вгинахчуз тlехьагlа Еррагсоюзан Советий II съезде И. В. Сталина кхьамаьл дар.

Художник П. Васильева сурт.

СССР Госплана хоам

СССР Госпланерча Адамий болхьмна учета Центральни управлени даршца 1939 шарера СССР промышленностан валовой продукции, машенальхьаьхшна муьн тlеботтар, кхьаьст-кхьаьста йола товарооборот процентий хьаьхьньа 1938 шарера кийсача уьх кхьаьрlамаьш хlейiенеш:

Общесоюзни а союзно-республикански а наркоматий пачхьаьлкхеру промышленностан 1939 шарера продукция процентан хьаьхьньа 1938 шерера кийсача 114,7 процент хуз.

Колхозник ... гlуллакхий ... СССР Госплана ... 1939 шарера ... ... процент ... ...

УКК С(б)П(б)-да ... ...

Фото ТАСС-ан фото-клише.

Общесоюзни союзно-республиканский промышленни наркоматий продукциях хуз: еза машенаш ера адамий комиссариате гlолла —113,7 процент, юккъера машенаш ера адамий комиссариате гlолла —115,1 процент, юккъера машенаш ера адамий комиссариате гlолла —107,4 процент, тlеме промышленностан адамий комиссариатана гlолла (авиационни промышленностан наркомат, тlеме ярмасий наркомат, герамаш кийбара наркомат, ... —145,5 процент, кlора промышленностан адамий комиссариате гlолла —109,2 процент, мехкадаьттан промышленностан адамий комиссариате гlолла —104,8 процент, электростанцийн электропромышленностан адамий комиссариате гlолла —107,3 процент, lаьржачу металлурги адамий комиссариате гlолла —104,1 процент, бос болча металлургин адамий комиссариате гlолла —114,1 процент, химически промышленностан адамий комиссариате гlолла —112,8 процент, гlишлон материалий адамий комиссариате гlолла —105,3 процент, хьун промышленностан текстильни промышленностан адамий комиссариате гlолла —108,8 процент, яйча промышленностан адамий комиссариате гlолла —109,1 процент, кхачан промышленностан адамий комиссариате гlолла —105,8 процент, дуткан шурйийн промышленностан адамий комиссариате гlолла —114,2 процент, чкъаьрна промышленностан адамий комиссариате гlолла —111,4 процент, кlаьта заготовкий адамий комиссариате гlолла —118 процент.

Промышленни йолча общесоюзни союзно-республикански наркоматий продукци процентий хьаьхьаьа 1939 шерера кийсача хуз: машенаьхьаьй адамий комиссариате гlолла —100,4 процент, фордий флотан адамий комиссариате гlолла —123,6 процент, хьаьрдий флотан адамий комиссариате гlолла —120,1 процент, бухьлан адамий комиссариате гlолла —114,9 процент, СССР здравоохранени адамий комиссариате гlолла —116,9 процент, СССР финансий адамий комиссариате гlолла —105,3 процент, кlаьта СССР СНК-н кинематографи гlуллакхий комитете гlолла —118,3 процент.

Республиканский промышленностан наркоматий продукци хуз: союзни республикий дукха промышленностан наркоматашца гlолла —112 процент, кlаьта союзни республикий меттигерча дола промышленностан наркоматашна гlолла —105,4 процент.

Промысловни кооперацин продукция 122 процент хуз. Машенальхьашон дешн бусс юккъера йоарlамер деррига тайпара муьн боттарах —106,1 процент хуз, кхьаьст-кхьаьстача товарооборотах общественни буьн бола кхача кхьаьа а боалабеш —116,7 процент хуз.

(ТАСС).

Кхычмехкашцарча ГӀулакхий Адамий Комиссариате

1. Советски-шведски советски-норвежски вӀаший юкъерча гӀулакхех

ТӀехьарчу хана Советски правительствани уйла тӀехьа Шведи Норвеги долш дол-ча шьыдолча бакъдараш. Шьийз а правительствашна дерга латтча кепайбазон ор-ганашен шьыболча официаль-ни нахех, шведски а норвеж-ски а ӀаьӀалахь хӀинга а ца далаш, га хьал а ломашу СССР дукъал шерра кампани йовр-дийй, шьыз а меха прави-тельствашна дӀахьайкьи нейт-ралитета политикаца тарлург-дешан доле гӀулакхаш а ле-даду.

Цу бакъдараша дийзаз СССР правительствас Шведер-чаи Норвегерчаи шьй пол-предашта тӀедиллад шьина а меха правительствашна ала догӀанаш дер дӀаоьнлита.

5 январе Шведерча СССР полпредо жа. Коллонтайс Шведен кхычмехкашцарча гӀулакхий министрега г. Гюнтер-ге советски правительствани шерах заявлени дӀелар. Цу заявлене тӀа ьына дар:

„Березарна декабрь бетта Советски Союзан министиган долча гоьвьги прессаси, пра-вительствана терга латта „Социал-Демократен" хаа газет керса а долаш, нагахь хана Швеци СССР-ча тӀена хьале а СССР-ца тӀом бе кийчлуш хилча мера ялла йиш йолашй йоц. Советски Сою-за дукъалера, хьийта йиш йолашй йола кампани лела-дей."

Полпредо заявленес дӀахь белгалду, шведски кепайба-зон тӀа, Советски Союзана дукъаберчу тӀема болча дукъа-ларча тӀоешкалан. Рюте-Тан-нера правительствани севгӀа-гатьа а йоьла СССР дукъал, Шведен прессаш юкъегӀор-тигга дӀакъарен моттиг кора-йовгӀаш хилар.

СССР-и Шведени юкъера гӀулакхаш човхаме даккха лакьаргӀа йоьла белгалъьчча кампанеш шьыдски прави-тельствани севгӀахьаргаьа дукъа-ле йоьла декх кийсаш. Цул а совгӀа, шьыболча официаль-ни нах гучаьа декъа лоьш Рюте—Таннера правитель-ствана тӀоца лоьрьаьски долга в'аешгӀоьлярьаь. 7 декабрь „ТӀехьерш" шведски — Мали-ньлера тӀо а дош, Шведен ду-кьна городашна хьыйлладер 47-мега хьычьал вербовочни бюро. Цу бюроша гулбина „добровольцаш" дукъа хь-раш нийса дорийлуш а. 28 декабрь „ТӀехьараш" болча ха-аирта къьадоле дерен Шве-цера Финланде хьычьеб 10 эзарчга хьычьа цу тайпара „добровольцаш". Цул тӀехь-аӀа йоьн бед дер, къуобъевли центральни Шведера „Фин-ландена „добровольцаш" 2 кор-пус къьай хедо. Цера юкъера командовать елга тӀедоьд шведски генерало Эрнсте Линдер.

Шведски прессан къак къьча кампани, СССР дукъал тӀема дер тӀепьларша, шведски Ӏаьдалла тӀо а деш гучаьа „добровольчески от-ряда" вӀаьлехьаьчарча дӀа-ЙЙтола доьлла да Рюте-Таннера правительство юкъа-ва дола Швецера гер-вашка Ӏаьдалла хилари Шве-це гӀолла чакх а боьлаш Фин-ланде беррагча тайпанара тӀема гӀирс дӀахьа жукъа ба-дари.

Шведерча СССР полпредо кхычмехкашцарча гӀулакхий министрега ьь заявлени йисте йоьлаш ар укх тайпара:

„СССР правительствас шведски правительствани уйла тӀе-ерзо лаьокхьа белгалдаьла бакъдараш тӀен СССР дукъал дерза доьча шведски Ӏаь-далша леладеча гӀулакхаш-тен. СССР правительствас шьй хьежьаш лоргӀ, шведски Ӏаьдалий укх гӀулакхаш швед-ски нейтралитета политика-не дукъа-долаш хилла ца Ӏеш. Шведени Советски Союзи юкъера гӀулакхаш хьеьит довза тайпара човхьеме дахарга цер довьдерг хилар а шведски правительствана белга-делга."

Цу 5 январе Норвегерча СССР полпредо ж. Плотниковс а ьштта СССР правительстван шерах заявлени дӀелар Нор-вегени кхычмехкашцарча гӀула-кхий министрега г. Кутега. Цу заявлене тӀа ьына дар:

„ТӀехьарча хана правитель-ствана терге латтьаш долча Норвегерча къьадолча гомашан норвежски прессаси, Совет-ски Социалистически Респуб-ликий Союзан Норвегени юкъера гӀулакхаш толлашгӀен човхаме дахаргаш мера кхьина-ла а къьчуьга довладо йиш йолашй йола шьхьина хӀинаьь-ш а союзна йоьла кампани леле Советски Союза дукъал".

ДӀаьо полпредо заявлене тӀа белгалдаьлла дер, СССР дукъаберча тӀема дукъал де-ча тӀаьхьараш шьхьна нор-вежски прессо тӀа, Норвеген правительствас Рюте—Таннера правительствани, СССР ду-кьал а йоьлш, тӀема гӀо де-ча дӀаьхош хилара моттиг кор-айовгӀаш хилар. Шьыболча официальни нах,г. Хамбро,—стортинга президент, капитан Реилт Орфинг, къьыбараш а сехна баргӀан гӀо ду цу кампанешь, хьыта къьметтел дукъа шорна хьалгара дехьа а доьш. Норвеге гучьаьа в'а-ешгӀета, Финланден террито-ре тӀа СССР дукъал тӀом по-тобарна йоьла вербовочни бю-рош Ӏилла я, Финланден-Осло хьеча группан некъий хьаьста йоьр „доброволь-цаш" дерен хьлол хеан йола свеаааьп. Цуьн шьла хана чуь, норвежски Ӏаьдалла тӀо а деш Рюте—Таннер пра-вительство. Норвегера гер-вашка Ӏаьдаллехьега Норвеге гӀолла ч'ах а доьлш Финлан-де тайп-тайпара тӀема гӀирс-сен дӀаступлени кулаш латт. Норвеген кхычмехкашцарча гӀулакхий министрега СССР пол-предо ьь заявлени укх тай-пара йисте йоьлаш ар:

„СССР правительствас нор-вежски правительствани уйла тӀерзо лаьокхьа белгалдаьла бакъдараштен Советски Сою-за дукъал деррдаль долча нор-вежски Ӏаьдалла леладеча гӀулакхаштен. СССР прави-тельствас тӀеьхьадахха йиш йолаш лоргӀ, белгалдаьлла дола норвежски Ӏаьдалла леладу гӀулакхаш, норвежски правительствас дӀахьайкьаьча нейтралитета политикана гӀо-нагӀча тайпара дукъал доьлш хилла ца Ӏеш, цар, хьеьит до-вза йоьча човхьеменаша довьлаш СССР и Норвегени вӀаший юкъера лерттара гӀу-лакхаш хьладан йиш хилар а Норвеген правительствас дӀахьайкьаьча".

8 январе Норвеген кхы-чмехкашцарча гӀулакхий мини-стро г. Кута Норвегерча СССР полпредега ж. Плотниковга хьалдар норвежски прави-тельствани жоп.

Цуьй жопаш норвежски правительствас белгалду, нейт-ралитет толлаера шьина ду-кьал деш доле бехкаш нийса йоьча информацин лерах хилар. Норвежски пресса тӀа Советски Союза дукъал еш йола выступленеш ч'ахьа ьыаьтар йоьлш а я, бехкто-кхьмерча гомаша къьдальеш а ьц. Норвеге вербовочни ко-митеташ вӀашагӀехкара хь-ьыхьа ьыча, норвежски пра-вительствас ьарна шьхьнка гӀо дац. Кхьча меха гатча-хьалкан тӀема гӀулакх дерна вербовка ьйа ела Норвеге -хьол-мана хьуьа ца гуш да, хӀьта цудукъа шуьна хьуьа беона а хургбац. Норвежски прави-тельствас тӀо дац ьштта герс а тӀема гӀирс Финланде дӀа-кхьарьян. Нагахь бхьа хьаьст хьаьста ьыл, шьй ла-Ӏема а болаш тӀемах дакъа лацарна доьзол доьлш укх, ьд, норвежски правительствани хетачо, нейтралитет толла-ера дац. Дукха меха юкъера бочьбоьн дукъале ца дац Норвеге гӀолла чакх а доьлш герсан хкхьнаьа а. ХӀьта а, ьь ьштта доьлдеча а, норвежски правительства-на хоьн доьог. Норвеге чакх а йоьлш Финланде тӀе-ма матерьяла дӀахьхьаьш моттиг ьычьеш, хӀьта Норве-гера цу тайпара бола гӀирс частни хьисапе д'ухьиьйта эл-ера лохьланегӀа доьца бол-рамьаш хул.

Норвежски правительствас жоп йистедоьлаш дер. „цу укх тешаман це „хьеьа мехий пачча вахьалаваьцара тӀема хьахьаьа д'ахьаьш-ца бола нейтралитет хӀеьдаьш хьаьлдча хьаа дола а ьй, д'ао лоле дьхь а а. Нор-вежски правительствас лаг доох СССР-и Норвегени вӀа-ший юкъера хьеттдеган гӀула-кхаш леладога дӀьиз а ада а хург даьарга".

10 январе Шведерча СССР полпредо заявлене шьй жоп делар кхычмехкашцарча гӀулакхий министрега г. Гюнте-ра а.

Шьй жопаш шведски пра-вительствас хьахьайкьаду, шведски Ӏадами дӀйа хьаьш-та далар да Финланда, цера шоаш кепайбазон тӀа хьахьаьднега а хьадаагӀа, хьаш. Ца ьшта даье а, Швеца конституционни законаш дукъал ю прессана еми ларамьхьа алакьара, хьаьстта хьыча хьыча мехьий державай цар хьалайна юкъойвзара. Шведски правительствас хетачаь, пресса хьаькъа хьгуа цу позицие а, моллагӀа хьеле а долча хьа-ча дахьерча цуьн гӀулакхаша а бахьан лоц Советски Союза Швецена дукъал бехкаш тет-терна. Хьалкаша тетташ до-ла бехкаш нертерча дахьеъ кийса йоьлча информацени тӀегӀоллара да. Хьаьста хьал-ча, бакъдараша кийслуш да, шведски добровольцашта вер-бовка яра хьаьхьаьхьара чоегӀ лоргӀ. Добровольцаш гуобера гӀа хьаьст-хьаьстача нана дӀа-долдарша чакхдоьлаш да, хӀьта шар дукъал „Советски правительствас йоьлаче цифраша кийслуш а ьц. Швеции Ӏаьдала органаш ньовхьста лац доьа добровольцани гуо-барна, шведски гӀулакха хлоьра-раша а мутӀергхьаьрчар а добровольцаш хиларах тарра дӀа-къьа лацащ фински тӀемах.

Швецера а Швеце гӀолла кхыча мехкашкара „Финланде эр-эрен предметаш дӀакху-хьаьга дукъал хила йоьгӀаш дац. Швецера гӀерташ а кхыча мехкашцара шьй безара гӀу-лакхаш лоьрде. Финланден йоьш а Швецера а Швецех чехк а доьлаш, кхычмехьера Финланден хьаша дола эр-ерга товараш дӀаьуда. Швед-ски правительствас поро йоьлш лараеца цу тайпара хьал хуъ-ца а Швецени Финланден юкъера коммерчески товаро-борот хаачча хила а.

Шведски правительствани жоп йистедоьлаш дер, „вьахьа хьье йоелльча уйлаша дӀадели-харгда Швеценен СССР-а юкъе хьал йоьш йоьлаш хьне-доле вӀаший ца кхелдаьш до-ле гӀулакхаш хӀьта Шведен правительствена дукъал бех-каш теттарна лерд, ца хилар СССР правительствега дӀа а хьокхаргда. Шведски прави-тельствас СССР дукъал агрес-сивни политика ледаш, хӀьта Советски Союзи Швецени вӀаший юкъерча гӀулакхашша хьалька а вӀаший ца кхета-лаш доле хӀамаш ца хьийта лоьш а я" эха догдоьхьгга хьахьонхарда.

Норвегени хьаьстта а Шве-цени правительствашша СССР правительствас хьачуна дена жоп дизза хьочьча болш-лархьа мегаргдац. Норвеген Швецени правительстваша хард дац, нейтралитета поли-тика шоаш теллар хьахьуь-хьаш доле деррна бакъдараш. Швецени Норвегени прави-тельствай цу тайпара позици шьйна чуьь хьерамаш довх-хьаш а. Цо гешьл ду, Швецени Норвегени СССР дукъаларча тӀема юкъозла гӀертача дер-шьаьш лелаъеча гӀулакхашта Швецени Норвегени прави-тельствеша йоьгӀаш йола ду-хьале еш ца хилар.

2. Советски-венгерски вӀаший юкъерча гӀулакхех

14 январе Москвера венгер-ски посланик г. Криштоффи кхычмехкашцарча гӀулакхий халкъан комиссаре заместитель ж. В. П. Потемкин волча а хилар, хӀьта цуьга укх лоьхь-ьара официальни заявлени а йир:

„ТӀехьарча хана догжаьлла да, дукъа ьа Рома Венеце Венгрен кхычмехкашцарча гӀулакхий министра Чакени Итален кхычмехкашцарча гӀу-лакхий министра Чианен юкъе хилла дӀа-ца дукъарна хьыьхьаьра цоьхӀьча лаьр-хӀа доле йоьлаш. ЧоегӀаеш да, белгалдаь доле нтало вен-герски дӀа-са дукъараш Со-ветски Союза дукъал дергадь дола, хьаь. Венгрен прави-тельствас доьга дерга-лоьш лоргӀ, эгара чоегӀагӀьча фор-мешш укх чоегӀагӀьча хард-делга. Цо тӀетоха мегаргдолаш лоргӀ, моллагӀаш хле а йоьла ча пачьхьаьлкаший блок вӀа-шагӀоьларь дола йоьш Вене-ре дийна ца хилар.

Г. Криштоффа дийнар, ва-кхьаьа боьлабо хоьк Совет-ски Союзи правительствага дӀахьйтиьга.

Щеча Эскара бӀоь доькъьаша, начальствующи составана, бӀоьхоьаршта совгӀаташ даларе

СССР Верховни Совета Пре-зидиуми Указаца финни хьаьдалдийцашнерча хӀеш фронте командованес хьаж-хоьаш отзале тӀема дехар хьна, кхочушш а дича хьа-хьжьа майрал а гуьсша а бахьан доьлаш Ленина орде-нице „Доьшо седа", эха ме-далаш дӀа а луш Советски Союзи Турьаьа цӀе тилхий 27 командирина цӀе эскархо-чоне.

Фински хьийдардйиц-арча тӀема фронте командо-ванес хьахьжья отзаль де-кхараш дина кхочашдарах шьй составаца цуга майрал хьахьаеьш хьахьоннар СССР Верховни Совета Пре-зидиуми Указаш „ЦӀе бай-рах" эха орден доьлаш тӀехь-следаргӀа стрелковь полка.

Фински хьийдардйицна-арча тӀема фронте команд-ованес хьахьжья отзаль де-кхараш дина кхочашдарах шуга хьахьажа майрал хьа-хьачули бахьан доьлаш хьаьст-хьаьстача указаца СССР Вер-ховни Совета Президиуми Со-ветски Союзи орденаш а ме-далаш а луш совгӀатна дена-ца 2695 сага. Царах: Ленина орден—33 сага, „ЦӀе Байракх" эха орден—733 сага, „ЦӀе Седа" эха орден—377 сага. „За отвагу" эха медаль—61 сага, „За боевые заслуги" эха медаль—561 сага.

Березарча совгӀаташ ден-нерий цӀерий списки „Правда", „Известия", „Красная звезда" хьача газе-та тӀа йолаткх.

Ца совгӀаташ далар, Ленин—Сталина партен советски правительстван Щеча Эс-карерча бӀойхоча безамен шьй даьхьа сийна хьонакчуш цар тӀехьаьллчар майралгаш шой шьй а хьыметтал ва кар а ца хьдоли командованин тӀема декхараш дина кхочаш деш болча тӀемахой, командир, комиссарий, политбелхахой гӀулакхий лехарш мак бар йерда тешал да.

Колхозий болхлой квалификаци лакхъяра школе (город Бухара).

УКХ СУРАТА ТӀА: Агротехникан хьехархочуьнга уьйра тӀа. Ахархоьшна тӀехьа: хьехархо нох. Ярашев, Нербиби Ниматова (Шафриканси районерча Стелина цӀерах йолу колхоз) Мехбигим Сайфуллаева (Шафриканси районерча Свердлова цӀерах йолу колхоз), Зулейхо Самедова (Гиждуванси районерча Энгельса цӀерах йолу колхоз).

Фото И. Кнунева ТАСС-ан фото хроника.

Колхоза бухгалтеро пачхьалкхенцара расчет тӀеьа йоцу

Хьа тӀехьайна декхарш довзийна колхоз меи йолча хана пачхьалкхбанко колхозашна кредит лучча лаь. Цу гӀуллакх йоьхьераш из колхоза производственни план кхочушъяра гӀуллакх, цунах тера доьллича декхаре проценташ тӀе а деттару.

Уж дерригаш шийна хоьйшехь а къьаста а пачхьалкхан декхар ха тӀеха а кьина доллаш хилча колхоза из чӀогӀа зене долу а, Пачхьалкхбанкан Нохчийн отделене дер хӀана а доьллиш сов хила шолй уплоцехь а. СуркотӀерча „Социализмна бода кхачна" хилча колхоза бухгалтер волу Лушев Махьмад пачхьалкхбанкаца расчет е тугӀаш ваь. Массала, 1939 шера 17 декабре цу колхоза председатель волча Лушев Юсупа тӀеллилар шолй бухгалтер волча Лушев Махьмада, шолй счетера хичча дӀа а даьккхи, пачхьалкхан декхарийна дӀадаккхийта, аьлла, поручени кхьа, аьлла. Цу гӀуллакх колхоза председателю шийна тӀедилла декхар кхочуш а ца дела, куьг а постдаь дӀааькар из, „1630 сом пачхьалкхенна сел дукха хила дац," аьлла.

Со хьежна ва районе хьалттан отделон цу колхоза правленес дуьнах дечунга.

Бешлоев

Ленинградски ТӀема Округан Штаба Оперсводкаш

17 январь

17 январе еррига бой-машийна разведчикаш хьалхилгеи цхьайолча участкашна наг-наганахь ӀӀашна ӀӀ-ашна ийшкий топаши еттилгеи хиннад.

Вей авиаци разведке а хьай, машинашьийна уьлашнтеи тӀема объекташтеи бомбаш еттара массехн этана а хьай. Фетаримхьа тӀом тӀа мостагӀчун 11 самолет йохьаь чуккийтай.

18 январь

18 январе фронте бахь тӀом кертерча дайхье разведчикаш хьалхилгеи дукхача районашна ӀӀашна йоккий топаши еттилгеи деллаш хиннай.

Вей авиаци разведке хьай.

19 январь

19 январе еррига бой-машнаша разведчикаш хьалхилга хиннад, кӀьела цхьайолча районашна ийгийна доккхий довнаш а хинна. Петрозаводски бой-машинаша Ухнаг районе хӀаьаьийгий мостагӀчун бахьаьм, тӀом балча моттиге 26 пулемет а йитай цо. Карельски перешейкехь хьалхаьттэ довнаш ӀӀашнагӀийтай, мостагӀчон доккхий зенаш хуьлу.

Дукхачча районашна вай авиаци разведке а хьай, тӀема объекташна довнаш а даьа.

20 январь

20 январе фронте цхьана а доьдийна хӀана ца хилла.

Дукхача районашна вай авиацис ва махьа а йоьлла бомбаш йийтай. Фетарча тӀамашна мостагӀчун 15 самолет йохьаь чуккийтай.

СОВЕТСКИ СОЮЗАН ГОРОДАШКА ГЮЛЛА

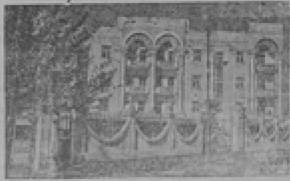

УКХ СУРАТА Т.А: Ташкентерча 9 январе уьнлагӀара керлл специалисттий цӀенош.

ТАСС-ан фото-хроника.

ЗАМИГА ФЕЛЬЕТОН.

Ахьмади цо сов бозха боли кхьдарш

СуркотӀе юрта ГӀесте уллаш йоьшьа шолй тайпара хьайра. Юьхьерча Рен хуллаш йолча дахчан ворадй кӀьзха шар теза йоза йоккхий чарагш санна бохха цхьа берда а бодлила, шолй совдегараш овсаре дахарна вай „хьахархочо" Нагоев Ахьмадна ше шолй „цӀерах" ерзахь йоза хьайра. СуркотӀе шо, а в-ах пошло йоккха юрт, гонтана кхо юрташ ца ахархочо а. Уж юртахь вай хӀана кхи хилча... вайна а бахь, новкъостий, чуогга „совьердам" хьахархочо Ахьмадо советерна овсаре хьахархочо тӀехкача куталгий дукхадер зигал вер а.

Ахьмад зӀаз декхар со кхера марам цхьа хӀана арзар из...

Ферда йисте бенача чехьран лаха хоссалла хӀо шолд ма-йоккхий, кӀьела цо тешлху шу, новкъостий, Ахьмад волча чуккхьача газема кутаг а замор ца хилдаш.

Дерриге а дӀадуьххь из оьай Соберде...

Соьа ховр шолна хоаре цхьа файн лакх оттарсӀар шуна, из боккха берда боьа хьайра улла ноттаг хуьлуш.

Ахьмадаьккхьа хьо соьа зӀаз ца гӀолла, из хаамо „кондар" сай новкъостанна дӀа дуьллуш, царна салаза арданн хьаша...

Соьа цхьа-ах хиа а дег доьгӀа хьама... Соьа хоаре ваддалдаре шу из хоьдела хьаьрчу йоккха СуркотӀерча Тумгоева Нагова гелий болатайоьрий а хьадагиш, чоьа чӀеташ а доьлхьаш ше хьаьха курсдар хьаьна Ахьмад, уьш хьачуухудж дӀаьнта куьг шийначу из кхоьдийтара духьа.

Ихьа хӀана а дац шолна, ховргдар из вай Ахьмад говза нимстсе шолна ховре... Шу дахь, ше-и кхоь сег йоьлхьий шу кхьдаьна а цӀенош дайтта ше а ва йоза, из шолй „Нечча хьодараш" дебделдукха хила довра хьераш.

Ахьмадага хичча дукха нийлй хӀана а хезана, „балахан круг" а химерча цхьа хӀана воттергдар из цунга, оьа хилье из бозхьара, новкъостий.

Мегаргда хилй оьи? Хатта хала хьон.

Уж хьокхьа сесо бу хьаьккхьий хьона а отталь, хьо цхьаьна йоалее воал хьа хьанна ходдий соьа. Бихь долийи? Из бахьана, прокуроре дӀа из хайтийт... соьа хетеш уж хьаьхьарг хьоь а йоаллийра а хьана тойзар дӀа ваьа война ваьхьаьа из, советски законашна нахтта йоза хьла.

Шортхига прокурорега нов. Бузуртанова цхьа дош арзадар хь, мегаргдачь. Ахьчо а хьаьна ков уж, лакхань вай дайцарош шуна дӀагучуга дей а. Тахка-и Ахьмад-хьаьоса тӀол хьаьа во на вай, хьаруха иехагара сов бол беха дукха истий делабои йиш а гозаш.

Л. ДЕЛИЙ.

Большевикашка каразца культурни-сердалон болх

20 январе ВКП(б) районе хилар Нохчийн районерча культурни сердалон болха ловттан а из бола чӀогӀийра декхараш а дуьйла хетавь йолу районерча культурни-сердалон болхлой совещани.

Совещанис гучеддьяр ловдам боллаш а кхи дӀаха дейиш йолаш а дола районерча культурни-сердалон болха юкъера кхочам бовшараш. Бахьаш болха маи юкъера дешар ца кера хӀезига дешар хари дӀадаккхара болх, нагахь санна Эвхина-хь-юртан Нохчийн-Кертан кхоь-юкъе цхьа бахьан болх бу хьийола шолашна ца ахьрӀачча, бовшаре. Иза хьа гӀопхача районе хинвисен дешар ца хоьча 3147 сагах (райОНО хоарийлеса) 2049 хиллсаг хиннай. Цу юкъера дешар ца хар дӀадаккхаран юртахша хӀашигӀакха хоарийлеа 66 школе болх беш ерриг а 5 школа мара вц—2 Эвхина-хь-юртан 3 Нохчийн-Кертан.

Дешар ца ховрийн хӀенига дешар ховрийн керда учет ялга 15 январе йистедала делаш дар районе гӀолла. Из болх шолй хинхьна йистебахьаьа районе дукхагӀа йолча юрташка. Цхьабахьда, хӀана а из учет хь хьохаш Нохчийн-Вокзале. Дошахьаьа-юрта, Эвхина-хь-юрта. ВӀела а мегаргдовшш во латт школашта хьоьстелль хӀенош хийча гӀоргашна, дахчанаш, гизгашна хӀашадагга. Массала, Нохч-Керте болх беш хила хьча 12 школах мах Ӏаховшара долча гӀорншна хьйчьа хьина 3 школа мара яц. СуркотӀе а хоамо долхьаь да.

Дерриге а хьача, маиа юкъера дешар ца хари хӀезига дешар хари дӀадаккхара болх боьхьаш школ хӀашна дешаш хийлала доьлала ле йиш йолаш цхьаккха а юрта Советаь исполком ац районе. Цхьабаьда, хӀанз юртахша керда кераш советски хьалхе леловрааш из болх, ма эшшора карахш декьа доьла ь бӀ, вар из большевикашна карадарг хилархш теша безаш а да.

Дукхахьа йовшаш вечахьаь тӀа ба юртаьхьарча дешаре цӀалгий болх. Укх Ӏахшелад эттача гӀоне болх беш хьаь-ш! дешара хӀаг диш районе. Из дӀа юртий советаш, дешара хӀаьгашта хийца аьлча дӀа ца телара совгӀа, хьаметтел уж пешхаш, дахчанаш Ӏалашдаь ца хилара а цхьабола дешара цӀалгий хаддушахь цхьаккха а тайпара шолй болха йоьхо йоалаш хилар а. Масала, Эвхина-хь-юртерча Нохчийн-Кертерча дешара цӀалгаш хӀалла да аьла а йиш йовшаш да, хӀана хьча цу хьахархочун дарцхьа дера теттара дӀа а бахьна латт, школашкча д р корех хиллаш а Ӏоха гӀонд а пеншк а йоцаш латт. Чуьаниха дешаш литература, из дӀадала сег шар чу ца хилар хьоьха ца дача а кхочам ба царех дешара цӀалгаш дерая йиш йовшаш кара.

Вочча сурате а хулаш районерча тайпара а латт районерча библиотеканийн гӀуллакх. Йоьхаха а ца сан хулаш районерча тайпара велдуа гӀулах мара, хьа буларгйа, йиш а, масала, Нохчийн-Вокзалерча районе библиотекаера боьхьала боьшшкинашш вер а доьйлйе хӀаниа довздайна латтаьш хилар. Из библиотеке хьана цӀегара кхачанн чу кхуьна Ахьа школан тӀехьана хӀаига чу а хӀан йоал хӀана. Книгашна хӀандаш из кхийтна хӀашкарадкарна хьаметтел цу цӀегӀа пенщк оттаь а. хӀана доьшьа райОНО а из. Цу библиотекера книгийн дешаш 760 сег вар, цхьабахьда, хӀана уж шевар. вайна, библиотекан, хӀана хьача уж мегаб библиотекан хьалле леларашта а хац а, библиотека мегаб дешаш а хац.

ГӀоьле-хь-юртарча библиотекан хьа. Горчаков шолй болха цхьанна а йоаьхо йоллаш вац. Юрта Совета исполкомо гӀоьшна дахчан шийна Ӏалашдьь доллаш а йоалаш йола цхьа-ша турба ца лахара дукха библиотека дӀа а хьайла хӀзга из. Пекха тамаш еьга йоалаш, цу библиотекерча книгийш дешарх хин хьача 400 тарига сагах хӀана хьйчасья а цу чу хьайгаш ца хиларц?

Цу доьлача хӀанз цец а хьахац с аргаз а нигаш райОНО политпросвета инспектор вохна нох. Бешлоев.

Дахьа хоастабе йиш йолу районерча радиоузелан, радиоустанова кхино болх а.

Уж дерриге бахьадьь кхоач и бовшараш дӀадахьарна а районерча культурни-сердалон болх хьоламмерча тайпара оттаба а тера йоьлла а Нохчийн районе культурни хьалха деча, вай районе советски интеллигенцан, 350 сег ва, цхьана юкъе 100 хьахархо а хьанта лоран а агрономаш а бухгалтераш а инженераш а к. хь. дӀ. а бераш.

Из бохьаа хьо бола хоар партан районо а Райсовета Исполкомо а большевикашка сардалҐахьаккига, районерча беррикча парте болча а болача а большевикаша шолй дукха-цӀеш дола декхар хиларах тарра из болх кхарахьа эш сейлоьа-дохха дола партан XVIII съездо хьаьхаша оттадь нах коммунистически хьетаоьа хӀебара декхар ха махьаь а йоаллаш вай районе кхочушдарна.

Х. Мусиев.

Бехктоккхама редактор

Хь. И. УЖАХОВ.

Редакцин адрес: Нохчийн-Вокзал, ул. Сталина, № 16. И-22. АССР Главлитан уполн. № Б—5710. „Нохчийн колхозо" хилча хисти типографи. Тираж 500